

Avtrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 31. decembra. Uradno se danes razglaša:

Vzhodno bojišče. Premirje.

Italijansko bojišče. Po ljutji pripravi artiljerije in minskih metalcev napadla je včeraj popoldne francoska in infanterija naša postojanke na Montu Tombo. Po težkem boju posrečilo se je nasprotniku, vdreti na nekaterih mestih v naše jarke. Protikoraki so v toku. Na ostalih frontnih oddelkih mnogokrat živahno artiljerijsko delovanje.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 31. decembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Pod močnim ognjenim varstvom sunili so angleški oddelki severno od železnice Boesinghe. Staden naprej. Naša posadka jih je vrgla nazaj in je napravila nekaj vjetanj. Pri Buera povišal je sovražnik čez dan svoj artiljerijski ogenj. Ljuti minski boji pri Hulluchu in Lensu. Južno od Graincourta bil je en sovražni sunek v bližinskem boju zavrnjen. S skrbno pripravljenim napadom so se naše naskočne čete polastile južno od Marcoinga s spredajšnjimi angleški jarkov. Naši batajloni naskočili so severno od La Vauquerie dele angleške postojanke. V večkratnih izgubopolnih protisunkih zamogel je sovražnik deloma izgubljen ozemlje nazaj pridobiti. Vjeli smo 10 oficirjev in 365 mož. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na zapadnem obrežju Maase na obeh straneh od Ornesa povisano artiljerijsko delovanje. — Armada vojvode Albrechta. V poizvedovalnih bojih na visočinah Maase se je nekaj Francov vjelo. Na zapadnem bregu Maase bil je ogenj povišan.

Makedonska fronta. Živahno artiljerijsko delovanje med Vardarem in jezerom Doiran.

Italijanska fronta. Ljuti artiljerijski in minski boji trajali so čez dan na hrbitu Tomba. Popoldne napadla je francoska infanterija in vdrla v dele Tomba-postojanke.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Novoletni pozdrav nemškega cesarja.

K.-B. Berlin, 19. decembra. Wolfsova pisarna objavlja sledeče armadno in mornariško povlejna na nemško armado in mornarico.

"Leto težkih, pomembnih bojev prišlo je do konca. Ogromne bitke, ki so trajale od spomladis pa do jeseni na belgijski in francoski zemljì, odločile so se v prid va-

segam slavepolnega orožja. Na vzhodu prinesel je napadalni duh naše armade z mogočnimi udarci velike uspehe. Zdaj počiva tam orožje. Krasne zmage uničile so v par dnevih leta dolgo napadalno oboroženje Italijanov. V skupnem delovanju z armado je moja mornarica nanovo pri hrabribih podjetjih svoje zmožnosti dokazala. Nepretrgano izvršujejo podmorski čolni svoje težko, učinkujoče delo. S ponosom in občudovanjem gledamo na južno skupino naših obrambenih čet. Tako je nemški narod v orožju povsod na suhem in v vodi ogromno delo izvršil. Ali še upajo naši sovražniki, s pomočjo novih zaveznikov vas premagati in potem za vedno v težkem delu priborjeno svetovno stališče Nemčije razbiti. Posrečilo se jim ne bode. V zaupanju na našo pravično stvar in na našo moč gledamo s trdnim prepričanjem in z jekleno voljo na leto 1918. Žato naprej z Bogom k novim činom in novim zmagam!

Veliki glavni stan, dne 31. decembra 1917.

Viljem I. R.

Vojna na morju.

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 26. decembra. V Srednjem morju so naši podmorski čolni zopet veliko število parnikov in jadernic napadli ter uničili. Prostorna vsebina potopljenih ladij znaša najmanje 38.000 brutto-register-ton.

V zavtornem okolišu okrog Anglije se je zopet 21.000 brutto-register-ton potopilo. V Hoofdenu, v Kanalu in v Irskem morju so naši podmorski čolni 4 parnike in angleško ribiško ladjo "Forward" uničili. Eden potopljenih parnikov bil je iz z malimi križarkami, razruševalci in oboroženimi ribiškimi parniki močno zavarovanega, torej bržkone posebno vrednega spremstva sestreljen. Med ostalimi uničenimi parniki nahajala sta se angleška naložena parnika "Euphorbia" in "Rydal Hall".

Šef admiralnega štaba mornarice.

18.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 27. decembra. Na severnem bojišču so naši podmorski čolni zopet 18.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

18.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. decembra. V spretno in hrabro izvršenih napadih posrečilo se je enemu našim podmorskim čolnem v Irskem morju tekom 5 dñj 18.500 brutto-register-ton uničiti. Vse ladje so bile veliki parniki.

Šef admiralnega štaba mornarice.

dolžnosti, njegov gospod le pravice. Njiva, ki jo je s tem zavoj obdeloval, pičli pridelek, živina slabka koča, v kateri je bival, vse to ni bilo kmetovo ampak plemičevo.

Maria Terezija je osnovala krožne urade in je kmetski položaj nekoliko zboljšala. Toda še le Jožef II. je prišel zlu do korenin. Izrazil je znanemnenite besede: "Nesmisel je verjeti, da je gospoška imela zemljo, predeno je bilo podložnikov." Z zakonom z dne 1. novembra 1781 je odprial robstvo. Kmet je dobil od svojega najblažjega kneza zopet cloveško pravice. Tlako delati in desetino dajati je pa moral kmet še tudi po smrti cesarja Jožefa. Ni bilo upanje, da bi se bilo kaj zboljšalo.

Na mah je pa bila razbita trhla država stanov.

Marčni dnevi leta 1848 so zahtevali svoje žrtve in junija meseca tistega leta so se vrstile volitve za prvi državni zbor.

Slezki kmety so poslali Kudlichu, kmetskega sina iz Lobensteinja, ki je bil tam 25. oktobra 1823 rojen in je študiral na Dunaju pravoslovje. Dne 13. marca 1848 je stal na dunajskih naseipi in je kravvel za svobodo.

Pri zborovanju volilnih mož je rekel 24-letni Kudlich: "Kaj se obotavljate? Ali je tisočletno robstvo omrtilo vaše mišljene in vaše roke? Kri je tekla, tudi dobra, blaga kmetska kri. Pojdite si po svoje cloveške pravice, pridobite si pravice do svobodnega posestva!"

Hans Kudlich † — OSVOBODITELJ KMETOV.

Iz Amerike je došla vest, da je v Hobokenu pri Novem Yorku dr. Hans Kudlich v 94. letu svoje starosti preminil. Ko bi bili drugačni časi, izkazalo bi avstrijsko kmetovalstvo svojemu osvoboditelju javno slednjo čast. V teh časih velikih dogodkov se pa vendar spodobi, da se spominjamo moža, ki je tudi v burni dobi spočel veliko idejo. Malo njegovih sovrašnikov z osodnega dne 13. marca 1848 in prve zbornice še živi. Daleč od svoje domovine, katero mu je kruta usoda prisikula, zatisnil je Kudlich svoje trudne oči. Zvest je bil kmetskemu stanu, zvesto je bilo tudi avstrijsko kmetovalstvo svojemu prvemu voditelju.

Kot bajke se čitajo orisi o položaju našega kmetovalstva pred letom 1848. «Tlaka in desetina» sta besedi, ki sta jih s srdom in z gnevom izgovarjala dedec in babica, besede, ki še vnucom vzbujajo mučna čustva. Da se naš kmet v sedajni vojni tako odlikuje in sicer na fronti in v zaledju, je to v prvi vrsti storil, ker je svoboden kot clovek, svoboden kot državljan.

Komaj verjetno se nam zdi, da je bilo kedaj drugače. Toda kmet je bil podložnik, tlačan; imel je le

Kar je Kudlich obljudil, je tudi pošteno storil. Že 24. julija je spisal svoj predlog, ki je bil pri tretji seji državnega zборa 26. julija prečitan in od njega tako prepričevalno utemeljen, da so na vprašanje predsednikovo, kdo hoče ta predlog podpirati, brezizjemno vsi poslanci vstali. Predlog se je glasil:

Visoki državni zbor naj izjaví, da poneha odsihmal podložništvo z vsemi iz njega izvirajočimi pravicami in dolžnostmi s pridržkom določb o odškodnini! Dasiravno je pretela temu predlogu še marsikatera nevarnost, — bilo je dovolj nasprotov — vendor je 31. avgusta 1848 po mogočnih govorniška bitkah zadonela osvobodjača beseda: "Dedinsko podložništvo, tlaka in vsakoršna odvisnost kmeta napram gospoški je ponehala."

Kmet je bil prost zadnjih spor — njegov osvoboditelj je Hans Kudlich!

Ob smrti enega največjih dobrotnikov kmetskega stanu naj se tega moža spominja z hvaležnostjo tudi slovenski kmet ter si naj zapomni ime moža, ki ga je rešil sramotnih spor, ga naredil enakoveljavnega drugim stanovom in največ pripomogel za kmetijski napredek, katerever je dal predpogoji svobodnega razvoja! Najživi na veke med nami spomin velikega dobrotnika kmetskega stanu!

(Gosp. glasnik)

Po Francu Witzany, Grottenhol.

30.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. decembra. Naši podmorski čolni so v Srednjem morju zopet 9, skoraj samo oboroženih parnikov s skupno 30.000 brutto-register-tonami potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Trije angleški vojni parniki uničeni.

K.-B. London, 22. decembra (Reuter.) Admiraliteta naznanja! V noči od 22. na 23. t. m. so na holandskem obrežju pri meglemnu vremenu trije angleški razruševalci na mine prišli ali pa so bili torpedirani. Pri temu je prišlo 13 oficirjev in 100 mož ob življjenju.

Šef admiralnega štaba mornarice.

25.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 31. decembra. Novi uspehi v Bisay, angleškem Kanalu in Irskem morju: 25.000 brutto-register-ton.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Feldmaršal Eichhorn.

Uradno se poroča, da je bil generalni oberst v. Eichhorn vsled svojih zaslug kot vrhovni poveljnik 10. armade in za uresničevanje

Generaloberst von Eichhorn.

nje mirovnih pogajanj na vzhodni, fronti imenovan za generalfeldmaršala. Ob tej prilики prinašamo njegovo sliko.

Pogajanja za mir.

V zadnji številki že smo poročali o začetku mirovnih pogajanj med nami in našimi zavezniki na eni ter Rusijo na drugi strani.

Od uradne strani so došla glede teh pogajanj sledenja poročila:

Predlogi ruskih zastopnikov.

Ruski delegati so izjavili, da izhajajo od jasno izrečene želje narodov Rusije, da dose-

kakor poroča korespondenčni urad, do sporazuma v temeljnih principih. Poleg političnih vprašanj so prišla na razgovor tudi pravna in gospodarska vprašanja ter je prišlo glede teh vprašanj do sporazumne ureditve, seveda pod pogojem, da obojestranski zastopi te ukrepe urede.

Predvsem je bila dosežena obnovitev vsled vojne prekinjenega pogodbenega stanja. V pravnem, kakor tudi v gospodarskem oziru naj ne nastopa dežela proti deželi slabše, kakor proti katerikoli tretji deželi, ki se ne more sklicevati na pogodbene pravice.

Postavila so se za vojne stroške in vojne škode pravila, tako posebno glede izpusta in povratka vojnih vjetnikov in civilnih internarcev, glede katerih točk je prišlo do principijalnega sporazuma.

Tudi je prišlo do popolnega soglasja glede takojšnje obnovitve diplomatskih in konzularičnih stikov, glede takojšnjega prenehanja gospodarske vojne, o obnovitvi trgovskega prometa ter o ureditvi organizirane izmene blaga.

Glede važnega vprašanja postopanja v pokrajinah, ki so od te ali one države zasedene, je predlagala Rusija, da odpokliče svoje čete iz zasedenih pokrajin Avstro-Ogrske, Turčije in Perzije, dočim naj odpokličejo države štirizvezne svoje čete iz Poljske, Kurlandije in drugih pokrajin. Prebivalstvu teh pokrajin naj se da možnost, da se v najkrajšem času popolnoma svobodno izjavi o združitvi s to ali ono državo ali o ustanovitvi samostojne države. Čas, kdaj se odpokličejo čete, kdaj se prične demobilizacija in kako naj poteka, naj uredi posebna vojaška komisija.

Temu nasproti je predlagala Nemčija, da naj se da prvima dvema členoma preliminarne pogodbe taka oblika, da bi se glasila z ozirom na Avstro-Ogrsko tako-le:

Člen I. Avstro-Ogrska in Rusija izjavita, da se konča vojno stanje; oba pogodbo sklepajoča dela sta odločena, da bosta v naprej v medsebojnem miru in prijateljstvu živela. Avstro-Ogrska bi bila pod pogojem priznane popolne medsebojnosti napram svojim zaveznikom pripravljenja, opustiti sedanje pozicije in zasedene pokrajine, v kolikor v členu II. ni drugače določeno.

Člen II. Ker je ruska vlada proglašila za vse v zvezi ruske države živeče narode, brez izjeme, pravico samoodločbe, ki gre tako daleč, da se smejo ti narodi celo popolnoma izločiti iz države, vzame na znanje sklep, v katerih se izraža ljudska volja, da se ustvari popolna državna samostojnost za Poljsko in Litevsko, Kurlandijo in dele Estlandije in Livlandije in da se te dežele izločijo iz ruske državne zvezne. Določitev časa za modalitete, ki so po ruskem mnenju potrebne za potrditev že obstoječih izjav o izločitvi potom ljudskega votuma na široki podlagi, pri čemur je izločiti vsak vojaški pritisk, je prepričena posebni komisiji.

Ruska delegacija je vzela to izjavo na znanje ter izrekla svoje mnenje tako-le: Stojimo na stališču, da je smatrati kot resnični izraz ljudske volje, ki je posledica slobodnega glasovanja v času, ko v onih pokrajinah ni nikakršnih čet; zato predlagamo in obstojamo na tem, da se ta točka bolj jasno in določno formulira. Pač pa smo zadowljivi, da se postavi specijalna komisija, ki naj presodi tehnične pogoje za uresničenje takega referendumu in določi rok, do katerega morajo čete zapustiti kraje.

V splošnem se da iz poteka dosedanjih pogajanj z zadostenjem konstatirati, da se naziranja zastopanih držav glede ureditve najvažnejših vprašanj v mnogih točkah krijejo, v drugih pa so se zblížala tako, da je upravičeno upanje, da bo tudi v teh točkah prišlo do sporazuma.

Politični utrinki.

Dr. Korošec imperator?

Mariborski kaplan in poslanec dr. Korošec si je gotovo v duhu že davno predstavljal,

da bode „jugoslovanska“ država kar čez noč na njegovo povelje uresničena, in da bode on potem vlogo nekakega imperatorja igrali. Pa v zadnjem času se sirijo drugi glasovi. Ljudstvo samo je popolnoma srečno pod avstrijskim žezлом in si ne želi nobene državno-pravne spremembe. Pa tudi razni drugi krogi, ki so začetkom precej toplo Koroševe „jugoslovanske“ sanje podpirali, so si zdaj stvar premisli ter se pričenjajo polagoma od dr. Korošca umikati. Čujemo, da se godijo v tem oziru tudi v Mariboru čudne stvari in je pričakovati od tam kmalu gotova zanimiva presenečenja. Torej — z imperatorstvom Tončeta Koroša za zdaj še ni nič. Ophelia, geh' ins Kloster...

Jugoslovanska „deklaracija.“

Majnika meseca so sklenili nekateri srbski, hravtski in slovenski možakarji, ki večinoma nimajo družega poklica nego politikovanje, da naj se ustanovi potom združenja Srbov, Slovencev in Hrvatov neka nova „jugoslovanska“ država. Da bi ti drugače jako zviti možakarji ne bili zaprti kakor navadni veleizdajalci, zavili so patriotično svoje vseslovanske oči in so kričali o „združenju pod žezlom Habsburžanov.“ Na ta olepševalni odstavec seveda živa duša ni verovala. Vsak otrok je vedel, da ima „jugoslovanska“ država eden stavnno namen, razdrobiti in razkosati avstrijsko domovino. To dejstvo je že s tem dokazano, da so se v inozemstvo pobegnili panslavistični deserterji in veleizdajalci za iste „jugoslovanske“ cilje potegovali. To se godi tudi še dandasnes! Naravnost vnebovpriječe je, da se ponatiskuje v slovensko-prvaških listih še danes članek francosko pisanega „lista La Serbie“ („Srbija“), kakor bi bil ta list oficijelno glasilo naših „jugoslovanskih“ politikov. To so stvari, ki ne bi bile v nobeni drugi državi mogoče; potrebljivost naših oblasti pa jih še danes dopušča. Za vsacega razsodnega politika je jasno kakor beli dan, da je „jugoslovanska deklaracija“ največji poraz naše notranje avstrijske politike. In ravno zaradi te „deklaracije“ imajo naši sovražniki vedno večji pogum, napadati nas ter naše zavezničke v nadaljevanju vojno. Iz tega stališča je naravnost zločin, govoriti o „jugoslovanski“ državi, dokler morajo tudi slovenski vojaki svoje kri prelivati za avstrijsko domovino... Zakaj pa ti „jugoslovanski“ politiki niso pred vojno svojo sanjarsko državo uresničili? Zakaj so se takrat hlinili za dobre avstrijske patrijote in se mastili iz korita avstrijskih davorjev? Oni imajo svoje nazore?... Takrat je bil avstrijski patriotizem za pravake boljši „kšeft“. Zdaj pa so na podlagi „junaških“ činov podlilih veleizdajalcev Masa-ryka, dr. Gregorina in enako vrednih tovaršev menda res misli, da pride konec Avstrije!

In vrgli so patriotizem čez krov ter hoteli s tem „koncem Avstrije“ svoj politični „kšeft“ napraviti... Ti značajneži pa so se grozovito zmotili. V pošteni zvezi z Nemci jo ostala Avstrija zmagovita. In slovenski vojaki na fronti, kakor tudi pošteno slovensko ljudstvo v zaledju je obrazilo svojo nepremakljivo zvestobo Avstriji kot taki. Kdo glasuje danes za „jugoslovansko deklaracijo“? Par zapeljanih nevednežev, ki se jim hlačice tresejo pred vojaščino in ki misljijo, da jih bode politični pop ali advokat od te domovinske dolžnosti rešil... Slovensko ljudstvo pa je vkljub vsemu pritisku v višajih hujščev zvesto avstrijsko. In tudi kaplan dr. Korošec ne bode na tem dejstvu nesčesar spremenili! Čudimo se sicer, da mariborski knezoškof ne vidi nevarno delovanje tega človeka; ali časi bodo prišli, ko se bode v raznih krogih na prse trkalo in „mea culpa“ molilo... V splošnem pa je danes že precej jasno, da je vkljub vsej gonji „jugoslovanska deklaracija“ padla v vodo. Tudi nadto hina v avstrijsko skrito skalo se avstrijska ladja ne bode razbila!

Iz vojne.

Prinašamo zanimivo sliko iz vojne na južnem zapadu. Slika kaže od Italijanov raz-

streleni stolp v Ponte di Piava na Italijanskem.

Zaničevanje Nemcev in slovenski časniki.

Iz vojaških krovov se nam piše: Skoraj zrabi se ne da popisati, s kako srditostjo in hinavščino napadajo češki in prvaški listi, posebnoli mudi „Straža“ in „Slovenski Gospodar“, nem-je držko ljudstvo, gospodarstvo in kulturo. Vsak in ta narod ima svoje posebno obnašanje in takov svoj gotovo Nemci pri nas mnogo vidijo, kar jim ni prav in vse potrpi; zakaj bi pa mi ne prasi morali trpeti? Ampak naši prvaki s svojimi ne egoizmom so si znali v domovini pomagati na ljudske stroške, da jim ni bilo treba polovljati svetu iti; zato, ker niso nikjer bili in nič voditi deli, pa s svojim birokratizmom čez druge v sodijo. Ako bi takri prvaški možaki imeli včino in moč, bi že bila revolucija in naši domovi zrušeni, naša domovina pa gotovo Zaradi tujih rokah, ne v nemških! Jaz kot nevtralen Slovenec naše nemške sosede nimam za tujce ali pa za hudiče! Vsaki se bo še spomnil na lepe stare čase nazaj, ko smo v gostilnah ne ves z Nemci v kuper sedeli pri mizi in enkrat nemško, enkrat slovensko zapevali. Odkar se je pa naša tako imenovana „inteligencia“ zbušačica in „vodič“ začela, pa zahteva od našovini pokorščino, z Nemci pa preprič! Ni čuda, da name si našo ljudstvo vedno bolj odkroži in svoja sveta hodi, ker ljudska pamet in cilj se nost, praksi ne strinja s takim teorijam naših zana so peljivev, kateri vedno v imenu ljudstva gorovil vorijo in pišejo. Sreča je za naše pravake izraženo naše časnike, drugače bi gotovljali tudi v resnici začeli čistiti svojo zemljo itega našo ljudstvo poslati domov, da mu naj dajitelji delo in hrano hujškoča stranka. Od Celje deželi preko zgornje Avstrije in do severno-nemškega morja so raztrošeni naši Slovenci. Ako bi narod ljudi bili vsi doma, gotovo bi bili primorani vse prvaki se preseliti v Srbijo ali v Afriko, ker zemlja vse Slovence ne bi mogla prezaveti. Da se pa našim Slovencem med Nemci ne more slabo goditi, to je prava resnica, ker 90 od sto se jih sliši govoriti: nikdar več ne želimo bivati v drugem kraju, tukaj imam vsaj našo pravico in smo spoznani kako ljudi, ne kot sužnji v kremljih naših „narodnih“ oderuhov ter farjev...